

■■■ Előszó ■■■

Emlék- és naplótöredékek, gondolatszilánkok és megemlékezések ünnepekről, évfordulókról, jubileumokról, egykori színésztársakról, barátokról, színészfejedelmekről, a nemzet színészeiről, megszűnt és lerombolt, újjáépült és új színházakról, ma is mozgásban és örökös változásban élő társulatokról, felejthetetlen vendégszereplésekről; a magunk dolgairól; színházi erkölcsről, hitről, hivatástudatról, helyállásról, önmagunk és mások megbecsüléséről, a szolidaritásról, az együttérzésről, az együvé tartozásról, fogyásunkról és épülésünkről; az egységes nemzeti gondolatról Dormán László évtizedeket átugró és bevilágító élménydús fotóival.

Minderről és sok minden másról is szólnak Faragó Árpád legújabb könyvének írásai, amelyeknek legtöbbször az elmúlt két évtizedben a *Magyar Szó*, a *Hét Nap* és a *Családi Kör* hasábjain jelent meg. Ezúttal az emlékek fényei bevilágítják a gyermekkor helyszíneit, a baranyai, a drávaszögi tájat is, ahogy az őszi szélben ott úszik, lebeg és csillog az ökörnyal belefeledkezve a szüret vigalmába, vagy ahogyan valaki a Deák-szurdok mélyéből a Kishegyre baktat, hogy kinyíljon előtte a baranyai szőlőhegy „csodavilága”, és a fénytörésben egy újabb „emlékforgács” a földre hullhasson:

„Tökék, szőlőfürtök, kék eres, tenyérszerű levelek, varázslatos szőlőrengeteg. Sehol egy lélek, legalábbis úgy fest minden itt, a baranyai hegyháton, mintha megállt volna az idő, mintha egy láthatatlan kéz kilopta volna innen magát az életet. Aztán ebből a zöld szőlőrengetegből hangok, furcsa, hívogató-felelgető hangfoszlányok jönnek elő, szökkennek a magasba, kergetik egymást, összegubancolódnak, táncra perdülnek életmozgató vidámsággal, és egyszerre csak rádöbben az ember, hogy lélegzik a hegyhát, hogy pudározó lányok és fiúk tiszta szép lelke kavarog körülötted, melletted, benned. Rádöbbsz kicsorduló melegséggel, hogy te is itt vagy, te is itt lehetsz!”

Sok szép, de még több fájdalmas képet, a zsinat templomát, a kivágott eperfákat, a vörösmarti tájmúzeum évszázados könyveit, a Tanárnő, a Nénike, a zánkai hazátlanok arcát az emlékezőben az idő még nem halványította el, mint a régi fényképeket, sőt múlásával a vonások – minden tapasztalat ellenére – mintha még inkább élesednének, a jellegzetes árnyalatok finomodnának.

A múlt megidézése, régen történt események életre hívása, elhalványulni látszó arcvonások felelevenítése amennyi örömmel, talán annyi aggodalommal és félelemmel is jár, különösen akkor, ha ezek a reminiscenciák nem akarnak halványulni, ha nem hagyják az embert nyugodtan aludni. Ott kísértének körülötte, hogy az ő nevükben is arra kérje a kegyes olvasót Gál László költőnk szavaival: „de követ ránk senki se vessen”.

Hajnal Jenő

